СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVIII. Ч. 76. Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 2 квітня 1930. VOL. XXXVIII. No. 76. Jersey City, N. J., Wednesday, April 2, 1930. THREE CENTS.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НА СТАРІСТЬ ПРОТИ НУЖДИ

ОЛБАНІ. — Есембли ухвалило без спротиву закон про забезпечення на старість бідних людей, позбавлених засобів до життя. Закон той вимагає ще затвердження з боку ґовернора Рузвелта. В життя ввійде доперва з новим роком. Але вже тепер буде можна вносити подання о допомогу.

Забезпечення дадуть бідним особам, котрі мешкають в нюйорськім стейті 10 літ і осягнули 70 рік життя. Допомога виноситиме $244 річно. Нюйорський стейт понесе в той спосіб видаток на суму $12,500,000, а тягар той буде розложений на стейт і округи.

ВИКОРИСТАЛИ ЦЕНЗУС ДЛЯ ГРАБУНКУ.

ШИКАГО. — Трох бандитів запукали до дверей Миссис Лотті Бреннер і заявили, що вони є цензусовими записчиками. Коли їх впустили до хати, виявилося, що це бандити, які підняли револьвери, а потім повязали присутних і забрали їм дорогоцінности, вартости $50,000.

ОБОРОНЯЄ СВОЄ „СПЕЛОВАННЯ".

ВАШИНҐТОН. — „Ди Нешенел Прес Клоб" влаштував змагання в „спелованню". Сенатор Фес як предсідатель счеркнув зі змагань конґресмена Говарда з Небраски, бо він написав слово „TRANQUILLITY" через одно „л". Говард, який довгий час був редактором провінціональної ґазети, заявив, що він не робить собі нічого з поведення Феса, а щасливий, що так, як він пише, є написано в конституції Злучених Держав. А як довго він опирається на американській конституції, так довго почуває себе забезпеченим.

Дотого треба додати, що Фес і Говард являються політичними ворогами.

НОВИЙ КОДЕКС ДЛЯ ФІЛЬМІВ.

НЮ ЙОРК. — „Ди Мошен Піктюр Продюсерс енд Дістрібютерс Ассосієйшен" приняла новий етичний кодекс, якого буде держатися при продукованню нових фільмів. На будуче фільми не висміватимуть законів, а разом з тим не будуть симпатизувати з тими, що ломлять постанови закона. Фільми будуть по можности опускати ріжні бандитські сцени, а принаймні не описуватимуть їх детайлічно, щоби не давати нагоди до повторення таких сцен. В той спосіб хочуть зменшити злочинство, яке, як кажуть, зросло рівнож і завдяки фільмовим невідповідним виставам.

Далі будуть звертати увагу на святість родинного життя, а чужоложство не буде оправдане. Сцени, звязані з проституцією, не будуть мати місця на екрані. Рівнож не вільно буде висмівати релігії, а особливо не вільно буде робити комічних фіґур з священиків чи прічерів.

КАЖЕ, ЩО МОКРІ НАДУЖИВАЮТЬ ГОЛОСОВАННЯ.

НЮАРК (Ню Джерзи). — Д-р Клеренс Вилсон, ґенеральний секретар Методисько-епископальної Ради Тверезости, подає, що голосовання, яке переводить „Ди Литерари Дайджест" в справі прогибіції, є неправильне. Вислон каже, що мокрі одержують по кілька бальотів, а сухі здержуються від голосовання. Мимо того він таки радить сухим голосувати.

ПОДАТОК ЗА БЕРЕЗЕНЬ.

ВАШИНҐТОН. — Департамент скарбу подає, що по надісланим звітам зібрано за березень титулом податку $553,533,611. Є це трохи менше, як надіялися.

ПРОМИСЛОВЦІ ПОПИРАЮТЬ ҐРУНДІЯ.

ФИЛАДЕЛФІЯ. — Рада директорів „Ди Менюфектюрс Клоб" приняла резолюцію, якою рішено поперти кандидатуру Ґрундія на сенатора з стейту Пенсилвенія. Супроти того, що на сенатора кандидує рівнож і секретар праці Дейвис, промисловці кажуть, що це буде „народна боротьба".

$230,000,000 НА РОЗБУДОВУ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Гувер підписав закон, яким призначено $230,000,000 на будову федеральних будинків. Є це один зі способів заради безробіттю.

ЩАСТЯ У ВОЗДУСІ.

НЮ ЙОРК. — В. Г. Ґеннет, видавець з Авґусти, літ 76, відбув літаком подорож до Полудневої Америки, перелетівши простір, довгий 14,000 миль. Він каже, що на протязі останніх 20 літ перелетів понад 100,000 миль. І думає далі літати і звидіти в той спосіб цілий світ. Найблежча його подорож буде до Аляски.

Ґеннет каже, що воздушні простори це одинока дороґа до правдивого щастя і здоровля.

ЗАБОГАТО ПШЕНИЦІ.

ШИКАҐО. — Александер Леґґе, президент Федеральної Фармерської Ради, відбув тут конференцію в справі весняних засівів. Рішено почати негайно кампанію, щоби зменшити пшеничні засіви. В той спосіб думають відтягнути від пшеничних засівів 2,000,000 акрів землі. Будуть переконувати фармерів, щоби замісць пшениці сіяли лен та инші, більш поплатні продукти.

ВЧАТЬ МОЛОДИХ, ЯК ГОСПОДАРИТИ.

НЮ ЙОРК. — „Ди Ню Йорк Стейт Федерейшен оф Вімен Клоб" дає безплатні лекції для тих, що думають вступити в супружий стан, щоби їх навчити домашнього господарства. Викладам прислухується 200 молодих наречених. Вчать їх економічно і здорово варити та чисто держати дім. А мущин учать, як зводити рахунки до щасливого кінця.

ЗІ СТРАХУ ПЕРЕД КОЛЕКТИВІЗАЦІЄЮ.

З польсько - радянського погранича повідомляють, що на відтинку Остріґ-Корець 2,000 селян пробувало масово перейти польський кордон, утікаючи від насильної колективізації. Над кордоном селян спинили большевицькі військові відділи і почали з ними боротьбу, так, що від ранку до ночі було чути гарматні та крісові стріли. Більшість збіґців мусіла вернутись назад, а ті, яким удалось втекти до Польщі, оповідають, що комуністи вивозять на Сибір усіх „кулаків", які мають більше як 6 десятин землі, а менші господарства колективізують насильно, забираючи коні, корови і ввесь інвентар до „комуни", хоч селяне, узброєні вилами та косами, боронять своєї власности.

ЖНИВА СМЕРТИ В ХАРКОВІ.

З Риґи подають, що апеляційний суд у Харкові розглянув у лютім дві тисячі присудів смерти, з чого затвердив 1,683 присудів. Між засудженими найбільше селян, обвинувачених за спротив радянській владі і „бандитизм", себто участь у повстаннях. Для полагоджування апеляцій у справі присудів визначено в кожнім місяці 3 дні і населення України називає ці дні „днями смерти".

УТРАТИВ СЛУЖБУ І ПОВІСИВСЯ.

У Підбірцях біля Львова у господаря Андрія Шевчука служив наймит Евстахій Влосик. На днях господар виповів наймитови службу і Евстахій Влосик з розпуки повісився у стайні Шевчука. Цей наймит був сиротою і ще недавно перебував у сирітськім захисті СС. Василіянок при вул. Потоцького у Львові.

ТАКОМУ ДОБРЕ И ЖЕНИТИСЬ.

Італійський престолонаслідник князь Умберто, коли був кавалером, діставав річно 2 міліони лірів платні, а тепер, коли оженився, дістав для жінки 1 міліон підвищення.

ШВЕЦЬ ПОСТРІЛИВ СУСІДКУ І СЕБЕ ВБИВ.

Тома Ортинський, швець, що мав свою робітню при улиці Юклид у Вінніпеґу, застрілився около полудня в пятницю, 14. березня, але передтим пострілив смертельно свою сусідку Марію Пришляк, матір вісьмох дітей. Причиною траґедії мало бути те, що Ортинський пив забогато дешевої самогонки, аж глузди від того стратив. Йому уявилося, що його сусідка винна йому якісь гроші, отже замкнув робітню і пішов до неї, а коли вона не спішилася давати йому гроші, Ортинський добув з кишені револьвер і стрілив до жінки. Коли вона впала на підлогу, він обернув револьвер до себе і стрілив три рази. Дві кулі застрягли в його серці і він упав мертвий.

Смертельно пострілену жінку забрано до шпиталю, одначе вона показалася сильнішою ніж лікарі сподівалися, і можливість є, що не вмре, але як би й жила, то вже не зможе ходити, бо куля поцілила її в хребетну кість і від сього її спаралізувало.

РОСІЙСЬКИЙ ВУГОЛЬ У МОНТРЕАЛІ.

Ф. П. Вівер Кол Ко. з Монтреалу підписала контракт на 250,000 тон російського твердого вугля. Минулого року продано в Монтреалі 80,000 тон російського вугля.

Переборщена вістка про купно в Монтреалі 2,500,000 тон вугля з Росії викликала в Англії великий несмак супроти факту, що міністрови Томасови вдалося дістати в Канаді контракт на 40,000 тон мягкого вугля і то за тим він мусів особисто їхати до Канади.

ОРИҐІНАЛЬНІ ЛОВИ.

Малпи, що живуть на острові Ява, незвичайно ласі на раки. Ловлять їх дуже хитрим а притім ориґінальним способом. Явайські раки проживають у норах на морськім березі. Малпа, шукаюча поживи, всуває свій хвіст у нору рака і з пресмішними ґримасами дожидає, коли острий біль в хвості дасть їй знати, що добича вчепилася ориґінальної вудочки. І справді: лакомий рак не дається довго просити і живо хапає за хвостату приману. Малпа терпеливо позволяє йому кріпко зачіпитися за хвіст. Коли діймаючий біль є певним уже доказом, що животина міцно держиться хвоста, малпа витягає його з нори равом з учіпившимся раком. Тепер починає так сильно крутити хвостом на всі сторони, що рак відривається і ударяє об землю з такою силою, що його тверда шкаралупа пукає. Тоді малпа береться користати з результатів своєї хитрої ловлі.

ДОБРЕ УРЯДИВСЯ.

Голяндський журналіст Тен одідичив недавно великий маєток. А що він є великим марнотратником, про що добре знають не тільки всі його товариші й знайомі, але передовсім і він сам, постановив новий дідич на будуче передовсім добре урядитися. Отже в знаній парижській реставрації Прініє заплатив на 10 літ наперед за обіди й вечері. Опісля поїхав до найкращого кравця, шевця, капелюшника й ґалянтерійних торговців і зобовязав їх, щоби вони його вбирали десять літ, заплативши їм згори гроші. Подібне зробив з помешканням, обслугою, фризієром. І забезпечивши собі тим способом екзистенцію до 1940 р., поїхав Тен з рештою одідичених грошей до Монте Карльо, щоби їх або побільшити або... втратити.

ДЕЩО ЗІ СТАТИСТИКИ ВЯЗНІВ У ПОЛЬЩІ.

Польща має 332 вязниць, які мають поміщення для 34,868 осіб. Сама Варшава має 36 вязниць для 9,620 осіб. У 1929 році в Польщі було у вязницях цілої Польщі 25,073 особи, у самій Варшаві 7,458, у Львові 4,215, у Вильні 3,252. Найгустіше заселені є вязниці у Вильні, де на 100 місць припадає аж 108 вязнів, так що вязниці є перелюднені. У карних вязницях в Польщі тепер сидить 13,415 осіб, у слідчих 11,458, з чого 1,210 жінок. Політичних вязнів Польща має 2,449, з чого тільки 189 жінок; військових вязнів є тепер 119 осіб.

ДУШОГУБСТВО АДЮТАНТА ҐЕНЕРАЛА ЗАҐУРСЬКОГО.

Онодї замордовано у Варшаві капітана Казимира Крушинського, бувшого адютанта ґен. Заґурського. Крушинського замордовано у його власнім помешканню, звідки забрав душогубець якісь документи. Хто замордував Крушинського, невідомо. Пригадуємо, що ґен. Заґурський теж пропав у таємничий спосіб.

РАДИКАЛЬНИЙ СПОСІБ ПОЗБУТИСЬ АЛІМЕНТІВ.

У Бичківцях, повіт Чортків, арештовано Михайла Войчишина за те, що хотів задушити свою дитину, матірю якої була його любовниця Анна Цибульська. Цибульська призналася, що Войчишин тому хотів позбутись дитини, щоби не платити їй аліментів.

ЩЕ ОДНА РЕПТИЛЬКА.

На днях появилась у Львові ще одна рептильна ґазетка, тижневик „Наша Земля", що від першої до останної сторінки розпливається в похвалах для СРСР і всіх тих експериментів, що там переводяться. Як видавець і відповідальний редактор „Нашої Землі" фіґурує молодий студент Олександер Юркевич. Видно, що ще замало тої руїни, що її ширять у нас усякі „Сили", „Сельроби", „Ради", „Праці" і т. д. і тому в підмогу їм явилася й „Наша Земля". — („Діло").

РОБІТНИК ЗНЕВАЖИВ ЧИННО КНЯЗЯ.

У Кеніґсберґу відбулася розправа проти робітника К., який, ідучи вулицею, штовхнув ліктем бувшого наслідника німецького престола, князя Вільгельма, а коли князь почав лаяти його, робітник вдарив бувшого престолонаслідника в лице. Обвинувачений засуджений на 2 місяці вязниці.

З РОЗПУКИ ЗА БРАТОМ ПОМЕРЛА СЕСТРА.

В селі Раків біля Каліша автомобіль переїхав 6-літнього хлопця Ришарда Покривецького, якого колеса розшматували на дрібні куски. Сестра вбитого хлопчика, 16-літня Софія, побачивши брата роздавленого на дорозі, попала в нервовий розстрій і в приступі шалу скочила до ріки. Сусіди витягли з води її мертве тіло й одного дня в родині Покривецьких були два похорони.

ДЕМОНСТРАЦІЇ НА ШЕВЧЕНКІВСЬКІМ КОНЦЕРТІ.

З Рівного повідомляють, що там на академії в честь Тараса Шевченка витрлошено поезію в польській мові „До брата Шевченка", підчас якої прийшло до демонстрацій. Колиж на закінчення часть присутніх заінтонувала „Єще Польска не зґінела", друга часть учасників стала співати „Ще не вмерла Україна". Тоді на салю ввійшов відділ поліції та придержав 165 осіб, одначе після вилеґітимування оставлено їх на волі. Зате арештували 6 людей, яким закидають викликання демонстрації та що ставили спротив владі. Між арештованими є й бувший посол Серветник (який стратив недавно мандат на основі присуду найвищого суду).

САМОСТІЙНИЦЬКИЙ РУХ НА УКРАЇНІ НАДЗВИЧАЙНО ЗРОСТАЄ

МАСОВІ РОЗСТРІЛИ УКРАЇНСЬКОГО СЕЛЯНСТВА. БУНТ СЕРЕД ВІЙСЬК ХАРКІВСЬКОЇ ЗАЛОГИ.

РИҐА (Латвія). — З Москви повідомляють, що під впливом насильного переведення колективізації сільського господарства на Україні надзвичайно поширився незалежницько-державний рух. Безоглядні спроби примусити всіх селян перейти до комуністичних господарств знищили тисячі селянських господарств, довівши селянство до руїни та голоду.

По пятилітньому пляну треба було до 1933 року колективізувати 30% усіх селянських господарств і дати цим колективам 300,000 тракторів, щоби вони могли обробити свою землю. Міжтим большевики числять, що вже тепер вони обернули в колективи 52% селянських господарств, а на оброблення землі цих колективів мали лише 40,000 тракторів, та й то в багатьох випадках попсованих.

Переслідування селян досягло було страшних розмірів. Лише в одному Харкові в лютому поставлено перед суд 2,000 селян, з яких 1,683 розстріляно. Ці розстріли викликали велике занепокоєння в червоній армії, яка в більшости складається з селянських дітей. Про це Ворошилов повідомив радянський уряд на секретному засіданню, зазначивши, що в Харкові прийшло до отвертого бунту серед червоноармейців. Бунтівників обеззброєно й на місце їх прислано инші війська.

ПРИВИДЖУЄТЬСЯ ВІЙНА.

МОСКВА (СССР). — Місцеві офіційні большевицькі ґазети „Правда" та „Ізвестія" багато присвячують уваги лондонській морській конференції та політиці Бріяна. Вони кажуть, що Бріян та американський секретар стейту Стимсон шукають способу прийти до порозуміння з усіми „буржуазними" державами, щоби потім розпочати більш активну акцію проти радянської Росії.

Радянська преса ввесь час пише про те, що Европа та Америка шукають нагоди та засобів, щоби напасти на „соціялістичну державу, яка бореться проти кольоніяльної системи рабства та імперіялізму" капіталістичних держав.

ПОЛЬСЬКА САЛДАТЕСКА ПРИ ВЛАДІ.

ВАРШАВА (Польща). — Хоч нове польське правительство на чолі зі Славеком має лише двох нових міністрів супроти бувшого правительства Бартля, всеж воно значно ріжниться від старого правительства. Сам Славек є лідером ґрупи „полковників" та найбільшим ворогом теперішнього сойму й співпраці з ним. Хоч новий міністер Цар не є полковником, та все одно він є найбільший прихильник політики, яку провадять „полковники".

Залишення в правительстві міністра Пристора, проти якого голосував сойм, що привело до кризи уряд Бартля, говорить про те, що нове правительство буде іґнорувати сойм. Отже тепер сподіваються, що правительство Славека постарається до листопада правити само, не скликаючи сойму на засідання. Лише в листопаді воно змушене буде скликати сойм для розгляду бюджету.

Дехто думає, що більшість соймових послів буде домагатися від президента Мосціцького, щоби він скликав сойм у звязку з тяжким економічним станом держави.

Варшава знову була свідком демонстрацій проти нового уряду та проти маршала Пілсудського. Тепер улиці Варшави охороняють сильні поліційні та жандармські потрулі.

ПРИЧИНИ ПАЛЕСТИНСЬКОГО ПОГРОМУ.

ЛОНДОН (Англія). — Оголошено висліди праці спеціяльної слідчої комісії в справі палестинських погромів, які відбулися минулого року. Комісія прийшла до заключення, що погроми відбулися на ґрунті економічної конкуренції Жидів та Арабів.

Спір ізза Стіни Плачу був лише приключкою до нападу на Жидів, а незадоволення Арабів економічною перевагою Жидів було штучно перенесене на ґрунт релігійний та політичний, щоби цим способом підюдити ширші маси.

ВІДКЛИКАЛИ ДОРАДНИКІВ.

ЛОНДОН (Англія). — По наказу з Вашинґтону відкликано трох американських адміралів з морської конференції. Вони були технічними дорадниками в американській делеґації. Тут думають, що це відкликання зроблено тому, що на конференції буде складений потрійний договір між Америкою, Англією та Японією, який в основних рисах уже вироблений.

Дехто думає, що це означає невдалий кінець конференції й адміралів відкликають, щоби зменшити витрати на делеґацію, з якої зрештою жадної користи не буде.

ФРАНЦУСЬКО-ІТАЛІЙСЬКА ВІЙНА.

МАДРИД (Еспанія). — Морський міністер адмірал Карвія в ґазетному інтервю заявив, що можна сподіватися війни між Італією та Францією, але ця війна буде цілковито місцевого характеру й инші держави в неї не будуть втручатися.

Далі він спростовує чутки, ніби диктатор Прімо де Ріверa уклав угоду з Італією, що на випадок війни еспанська фльота буде пособляти Італії. Карвія говорить, що Еспанія однаково по приятельському ставиться як до Італії так і до Франції.

ЗА РОЗРИВ З РОСІЄЮ.

ПАРИЖ (Франція). — Тут відбувся великий мітінґ протесту проти радянської Росії в звязку з захопленням большевиками ґенерала Кутепова. Депутати парляменту та инші визначні політики домагалися розриву з Росією. Поліція заявила, що вона знає вже всіх трох большевицьких аґентів, які захопили Кутепова й вивезли його до Москви.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 110 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order

Телефон „Свободи": Montgomery 498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

КРАЙ БЕЗ ВІДВІЧАЛЬНОГО УРЯДУ

Польща знова задемонструвала перед світом, як вона розуміє запевнення своїх заграничних агентів, що вона є західно-европейська країна з парляментом, що вийшов з волі народа, та з урядом, що відповідає перед парляментом.

Коли Шиманському не вдалося скласти кабінету через опозицію Пілсудського, пробував се зробити член партії диктатора, його власний брат Ян Пілсудський. Се йому не вдалося, бо коли Шиманському підставляв ногу Пілсудський, то Пілсудському підставила ногу опозиція проти Пілсудського.

Тепер Мосціцький припоручив зложення кабінету „пулковнікови" Славекови, особистому приятелеви Пілсудського. Славек зложив його в спосіб, який опозиція мусіла приняти за поличник для себе, бо взяв до сього кабінету назад просто всіх старих міністрів з поваленого кабінету Бартля. Одну лишень теку міністра судівництва віддано новому чоловікови.

Маємо тут досі вже цілий ряд поступків, які булиби неможливі в краю чи в народі, в котрім люди вміють правити самими собою. Маємо передовсім повну безкомпромісовість одної партії супроти другої. Маємо тут страшне завзяття одної партії проти другої. Маємо бажання повалити противника за всяку ціну та знищити його до тла. Внутрішних противників трактується так, як на війні трактується ворога, і то тільки до того часу, поки його зробиться нешкідливим.

Не дивниця тоді, що сойм збирається серед тяжкої атмосфери. По соймі ходять чутки про наближаючийся напад „пулковнікуф" на опозицію, що стоїть під кличем відповідальности уряду перед парляментом. Опозиція вже мала подібні досвіди й знає, що в „пулковнікуф" усе можливе. Вона знає, що „пулковнікі" були героями супроти безборонних ворогів на „полю хвали", але вони дуже відважні проти старих дідів на посольських лавах. Засідання починається з настроєм передбоєвим. Уділяється воно навіть ґазетярам, котрі, боячися дістати фляшкою чи чим там по голові, виставляють при своїм столі прапори Червоного Хреста. Мовляв, ми невтральні.

Бій починається парадним входом маршалка сойму Дашинського. Соціялісти обступають його з усіх боків, щоби не дати його зневажити. Вони, видно, відслонили крила опозиції, на котрих стоять вшехполяки. „Пулковнікі" скоро користають зі сього відслонення. Нападають на Рибарського й побивають його. Йде бійка. Але до крови не доходить, бо маршалок дістає письмо від президента, що сойм відрочений. За який місяць галабурда, що зветься польським соймом, піде далі.

СУДЯТЬ УКРАЇНСЬКУ НАЦІЮ.

Московські червоні жандарми на Україні виточили „судовий процес" всьому українському національному рухові. Вони посадили на лаву обвинувачених представників українського народу, обвинувачуючи їх в намірі відірвати Україну від Московщини. Що вони судять увесь український національний рух, то це видно яскраво з того, як вони підготовляють „громадську опінію" у своїй пресі. Досить розкрити хоч одну, якунебудь краєву комуністичну ґазету, щоби переконатися в правдивости цього твердження.

Ось наприклад в харківському „Комуністі" Панас Любченко широко розписується про ввесь український національний рух, починаючи з часів Шевченка. В чорних фарбах висвітлює він усіх діячів українського національного відродження, плямуючи їх такими модерними, комуністичними назвами, як „контр-революціонери", „буржуї", „визискувачі" й т. д. Найбільшою провиною українського національного руху було увесь час те, що він не був „марксістським рухом" ще тоді, коли самого Маркса не було на світі. Так по готентотськи думає новоявлений московський прислужник і людоїд П. Любченко.

В довжезних писаннях присяжного чекіста Любченка, розтягнутих на кільки чисел величезного простирадла-ґазети, обвинувачується українських національних провідників взагалі, а тих, котрих тепер судять, зокрема в усіх смертельних гріхах. Вони винні, що на Україні прийшло до розколу в комуністичній партії і витворився так званий Хвильовизм та Шумськизм. Вони винні в тому, що Поляки, в союзі з комуністичною Москвою, напали на українські землі з иншої сторони. Й нарешті, вони винні в тому, що большевики підписали в Ризі новий Андрусовський мир і поділили українські землі між Польщею та Росією.

З писань цього „славного" скрипопера виходить так, що колиб не було українського національного руху, то тоді не булоб обкраяне так „наслєдіє рускаво царя", як воно тепер обкраяне сусідами „велікой Росії". Тоді булаб одна велика комуністична російська імперія, яка панувалаб неподільно на Сході Европи й напевно обєдналаб у своїх лабетах усі „іскonнія русскія землі" аж до ріки Попраду на межі зі Словаччиною. Отож найбільший гріх, який приписують комуністи українському національному рухові та його діячам, є те, що він став на перешкоді російському червоному імперіялізмові. Ось, що ховається в дійсности за тим ганебним процесом, який тепер ведуть в Харкові московські окупанти. Вони на лави обвинувачених посадили ввесь український національний рух, увесь український нарід, котрий бореться за українську державну незалежність.

Що так а не инакше розуміють цей процес самі большевики, видно з їх підготовки процесу в промовах, писаннях, постановах, ухвалах і т. п. Вони тепер витягають у своїх нападах на українство тіни вже давно померших українських національних діячів, таких, як Семиренко, Рубінштейн, Антонович, Е. Чикаленко, Чубинський та инші будителі українського народу. Всі їх пожертви на українську справу, видання українських книжок, ґазет і навіть видання Шевченківського „Кобзаря" 60 років тому, комуністи вважають великим гріхом української „буржуазії" перед українським народом. Про це між иншим П. Любченко в „Комуністі" з 4 березня пише, що українські „експлоататори", які належали до української національної організації „Громада". „В 70-х роках купили у братів Тараса Шевченка на імя свого члена, Рубінштейна, право на видання „Кобзаря"; за ті гроші тоді можна було купити більше сотні десятин землі і „Громада" пропонувала за них купити землю у якогось панка в Кирилівці". Звичайно, це не по комуністичному, бо большевики забралиб у братів Шевченка „Кобзаря" без жадної винагороди, а коли вони протестувалиб, то булиб розстріляні як контр-революціонери.

Ось що чекістські звихнені мозки ставлять у вину й теперішнім носіям української національно-державної ідеї, яких поставлено на московський суд і розправу в Харкові. Вина їх велика в тому, що вони мають ідеольоґічний звязок зі всіми тими будителями українського народу, які довгі десятки років працювали над відродженням української національної ідеї, бо ті будителі були маючі люди. Колиб вони робили так, як тисячі й міліони инших маючих людей, і своє майно пропивали та програвали в карти, то большевицькі чекісти не поставилиб їх тепер на суд і не ганьбилиб. Коли вони жили, тоді їх переслідували й кляли московські царські жандарми, а коли на Україні запанували червоні, то комуністичні жандарми судять давно померших українських діячів та поставили перед суд тих, котрі мали „ідеольоґічний звязок з ними". Причини такого поступовання всіх жандармів Москви на Україні завжди однакові, чи то будуть царські, чи комуністичні, бо вони поставлені охороняти на Україні інтереси московського імперіялізму.

Чим би процес в Харкові не скінчився, він однаково буде записаний як черговий напад московського імперіялізму на український національно-державний рух. Та вже не воскресити червоним жандармам того, чого не втримали від загибелі царські жандарми.

Д-р В. Клодницький.

НАЦІОНАЛЬНА ВАРТІСТЬ ОДИНИЦІ, ГРОМАДИ І СУСПІЛЬНОСТИ В АМЕРИЦІ

Дуже часто чуємо: „Він вартує $10,000.00". Це значить, він має $10,000.00 маєтку. Того рода очеркнення вартости одиниці ми не будемо розглядати. Ми будемо стреміти до того, щоби винайти вартість одиниці, опісля громади, суспільности в економічно-моральному розумінні, себто в розумінні творчости, зглядно продуктивности, одиниці, громади і т. п. відносно добра України.

Щоби ми могли вивязатися з нашого завдання, то поставимо собі перед очі чоловіка — одиницю і завдамо йому питання: **Кілько ти, чоловіче, на божому світі варта?**

Відповідь на наше питання буде: Вартість чоловіка є рівна його продукції, менше його консумції. Для зрозуміння цеї формули наведім примір денної і річної вартости одиниці пр. робітника.

Одиниця продукує денно в долярах $5.00, консумує денно $4.00 (проїдає, пропиває, зуживає на убрання, мешкання, світло, розривку і т. п.). — Отже денна вартість одиниці рівнається $1.00. Як одиниця ідеально точно працює цілий рік, то річна вартість одиниці буде виносити $365.00.

Продукція одиниці є ріжна і вона не завсіди дасться обчислити долярами, бо на всьому світу ми маємо **добра матеріяльні і моральні.** Учитель, лікар, священик, журналіст, воїн, винахідник, політик, продукують моральні добра, яких грішми зміряти ніяк не можна, хоч ми бачимо, що і вони за свою продукцію одержують гроші. Учитель вчить у школі і передає своє знання, душу і серце дітям; отже його платня ніяк не може бути мірилом його продукції, бо одна добра ідея, вщіплена в душу дітей, має необчислену на гроші вартість.

Лікар, який вирятує дитину від смерти, одержує $10.00. Чи його продукція, себто **уратовання життя людині,** може бути змірена заплатою десятьох долярів?

Добрий священик, заспокоївши в неділю душевні бажання своїх парафіян богослуженням і розумною проповідю, продукує більше, ніж „рівновартість" $25.00, які йому парафія платить.

Добрий редактор чи кореспондент, написавши розумну статтю для часопису, продукує більшу цінність-добро, ніж тих кілька долярів, які одержує за написання статті.

Те саме мається з винахідником, політиком, воїном і т. п., які продукують не матеріяльні, а моральні добра.

З наведеного бачимо, що кожну одиницю можна розглядати під кутом зріння її продукції. Иншими словами, ми не лище маємо право; ми мусимо цінити кожну одиницю відповідно до її надбань, себто сукцесу — добутку — дорібку і то або економічної або моральної натури.

Заголовок цеї розвідки каже, що ми маємо розглядати національну вартість одиниці, чи громади і т. д., тому отже берім під розвагу анальоґічно, як вище, і поставмо питання: **Чоловіче, яка є твоя вартість у відношенню до української нації? Що ти для неї продукуєш,** твориш, робиш? Як ти продукуєш матеріяльні добра, зрівноважені доляром, то **кілько ти з тих долярів денно, чи річно придбаєш для своєї нації,** якій бажаєш життя та красшого завтра? До цифри національної вартости одиниці ми дійдемо тоді, як обчислимо, скільки в долярах і центах складає одиниця на свою науку, на свою школу, церкву, народний дім, пресу, рідний край і т. п. **Таку вислідну суму повинен собі вчислити сам кожний Українець-робітник,** який в Злучених Державах робить фізично на гроші.

Ми на тому місці повинніб хіба сказати, що у нас є мало свідомих одиниць, які силкуються виказати свою національну продукцію, себто вартість для народа, бо загал мало, або цілковито не дописує. Колиб, ми помилялися, то в Злучених Державах ми національно стоялиб найсильнійше. Як відомо, нас, Українців дорослих, є лише 500,000, то колиб кожна одиниця складала денно лише по однісінькому центови, то наш річний економічний сукцес виносивби в грошах на красшу долю України міліонові суми. Правда, на народному вівтарі складається в Америці поважні суми в грошах, однак це сукцес не загалу, а живих одиниць.

Тепер на чергу приходить аналіза вартости тих одиниць, котрі повинні би продукувати моральні добра для України. Тут кожда одиниця, яка роками сиділа на шкільній лавці, повинна обчислити свою вартість і сказати: я вмію писати і моє річне надбання виносить тільки а тільки аркушів друку; я вмію проповідувати і говорити до народа, то я не переливаю з пустого в порожне, але творю і продукую моральні добра, якими українська нація може гордитися.

Годі в короткій статті провести оцінку вартости всіх одиниць відповідно до їх слоїв, до яких вони належать. Ми будемо раді, як кожна одиниця тишком сама перевірить себе, що вона придбає для добра свого народа, для добра України.

Подібно, як одиниця, повинна рівнож **кожна громада,** себто кожна орґанізаційна цілість здати перед собою рахунок, **кілько вона творить для національного добра?** Вкінці ціла наша суспільність мусить бути свідомою того, чи у часах визвольної боротьби вона є творчою — спомагаючою, чи байдужною, звільна завмираючою.

Вкінці, щоб мати образ нашого прогресу, то треба вишукати пересічну вартість одиниці, щоб пізнати наш національний стан. Вартість одиниці, члена нашої суспільности, знайдемо, коли загально порівнаємо нашу національну продукцію, а відіймемо від неї національну консумцію. Так одержимо загально народне надбання! Те надбання в грошах, чи в моральних добрах висказане, розділене на число членів нашої суспільности, дасть нам пересічну вартість одиниці — Українця чи Українки.

Ми не помилимося, як отверто скажемо, що у нас для національної справи пересічна одиниця придбає дуже мало.

Над цим не будемо розводитися довше, лише, сконстатувавши нашу хибу стремімо до того, щоби кожна українська одиниця придбала для народної справи вартість більшу від зера. Тоді на нікого не будемо нарікати, бо власним стремлінням задоволимо всі наші народні потреби і дійдемо до своєї державности, яка дасть щастя всій нації.

Ярослав Гашек.

ЯК Я ВРАТУВАВ ПОТОПАЮЧОГО.

(Гумореска. З чеського).

Я дуже котів уратувати життя якійнебудь людині. Думка про спасення людини наді все розгорячувала мене, коли я сидів у нетопленій хаті. Крім цього в мене вроджене користолюбство (мій дідусь по матері був засуджений щось пятнацять разів за лихварство), а я часто читав у часописах, що в нагороду за вратування потопаючого діставали від муніципальної ради по пятьдесять корон. (Один чоловік, ризикуючи своїм життям, уратував потопаючого, а за це йому дали нагороду пятьдесять корон. Він так урадувався тією нагородою, що в нього тріснуло серце). Та головне — це попасти в ґазети! Правда, я попадав у ґазети, і то дуже часто, та — на жаль — це нітрохи не тішить мого тестя, ні моєї жінки Ярміли. Раз якось про мене написали в звязи з неприємною пригодою, коли полісмен зашпотався на мою палицю, а вдруге, коли про мене була замітка під заголовком: „Бився із жовнірами". Наскільки пригадую собі, вона зачиналася доволі обіцюючо: „Вчора зайшов у пиварню „канонір"... Одна вістка за одною приходять мені до голови: „задержав пароплав", „викинений в Турнові", „причіпався до полісменів" і т. д., і т. д. Прикрі спогади, краще їх не згадувати! Тому не дивота, що в мене появилося гаряче бажання попасти в ґазети як благородна та добра людина. Мною заволоділо пристрасне бажання регабілітувати свою минувшину.

Я вже ясно уявляв собі ті чорні знаки на білосніжному папері: „Відважний спаситель". Я навіть виразно бачив перед собою, як це надруковано розстріленим друком:

„Відважний спаситель".

Із пятьдесяти корон, що я їх дістану, куплю черевики, порцію устриць, а щож я куплю вкінці? Самособою, я запишу собі комплет „Вістника Товариства Тверезости".

Я що дня ходив понад ріку, вишукував улюблені самовбивниками місця, головнож Карлів міст, із якого кидаються передовсім члени товариства „Обережність", щоби не заплатити заплати за перехід моста — два сотики. Одначе показалося, що я мав богато конкурентів. Внизу під мостом цілісенький день снувався своїм човном чоловік, що жив виключно з того, що ратував потопаючих. У його хаті під склом висить уже більше ніж шістьдесять свідоцтв-подяк і нагород. Наче павук шниряв він під мостом, а останніми часами він навіть підвісив сітку для самовбивників.

Одним словом, біля Карлового моста мені було нічого робити. Тому я став ходити біля моста, що веде з площі Еліщка, і там мені раз удалося добитися свого. Просто на моїх очах скочив у воду якийсь добродій, що передтим на шини трамваю кинув письмо такого змісту:

„Дорогенка Боженко!

„Сто разів я звертав увагу на те, що ти не повинна солити вепрової печінки передтим, заки поставиш її пекти. А з того ця тверда шкіра, що трагічно відбилася на катарі мого жолудка! Тай ще я дізнався про твої близькі зносини з моїм писарем, котрий обікрав мене на шіснацять тисяч корон. Тепер я — банкрот. Прощавай.

„Твій Йосип."

Заки я міг прочитати це письмо, самовбивника витащили біля греблі цілого та неушкодженого. Показалося, що він плавав наче риба; ще трохи і він побив би світовий рекорд мадярського пливака Каконі!

Так на мостах мені не щастило. Я став ходити у Карлін. Там, недалеко від залізничого моста, небо вечером прибирає чудовий багряний відтінок. Невиносимий запах, що нісся з карлінської різні, та чорні хмари саджі висять над Манінами. Ріка в цьому місці також чорна та задумчива, наче дідусь-перевізник біля Роганського острова, що похмуро рахує свої заробітки, оцінює кожного прохожого на два сотики — ціна перевозу. Чайки кричать над рікою та бють крилами об плесо води. Лилик із свистом кружляє над рікою. (Поправді, я не знаю, чи свищуть лилики, та це неважне). Під вечір ця часть міста уявляє собою таку сумовиту картину, що обійтися без пляшки коняку годі. І тут також вправляють інжинірські війська та співають сумні жовнірські пісні.

• • •

Ця часть міста саме відповідає моїм намірам. Майже місяць похожав я туди, випивши щось вісім пляшок коняку. І нічого. Нарешті одного сумного вечора, коли галузи дерев жалілися, що осінь пообривала все їх листя та що вони не можуть уже одушевляти поетів, на березі ріки зявився молодий чоловік. Я кілька разів перейшов попри нього та запримітив, що йому буде з шіснацять літ і що в нього не видно бажання скакати в воду. Він стовчав уже з дві години, зітхав, потягав носом, плакав, поглядав на небо, на воду, потім виняв із кишені якусь фотографію, поцілував її, роздер, витер хусточкою пил із своїх черевиків і, вкінці, кинувся в річку. Зробив це біля невеличких човнів, що належали до військового парку. Я скоро схопив камінь, підбіг до човнів, розбив колодку, що нею був причеплений човен, схопив весла та поплив туди, де бовтався молодий чоловік і кричав: „Ратуйте, ратуйте!" Я схопив його за обшивку, дав йому двічі в потилицю, витащив, посадив до себе в човен та поплив з ним до берега. Коли ми плили, він цілував мої черевики, та коли ми лише висіли на беріг, він кинувся втікати. Надармо я старався здогонити його. Коли я впав на силах, я впав у першу стрічну поліційну станицю. Строгий начальник станиці підозріло глядів на мене та спитав:

— Вам чого треба?

— Я розбив колодку... — вирвалося мені.

— Колечко! — скрикнув начальник. — Обшукайте його та замкніть в арешті!

— Алеж позвольте, я поясню...

— Мовчати!

— Лише позвольте, це було так; я мусів розбити колодку...

Більше я говорити не міг. Колечко відчинив ключем келію, втрутив мене туди та знову замкнув.

Із жахом я почув грімкий голос начальника поліційної станиці:

— Колечко, телеграфуйте по всіх станицях, що ми зловили чоловіка, який розбиває колодки.

А трохи пізніше:

— А що, вже відповіли вам? Завтра передамо його судові.

Я став бити в двері, а у відповідь на це почув знову начальників голос:

— Колечко, надягніть на нього каптан безпеченства!

Рано мене відправили до суду. Там начальник спитав мене:

— Хто вас навчив розбивати колодки?

— Я сам, — сказав я бoязко, бо каптан безпеченства через ніч перемінив мене в справжнього баранчика.

Судця, що переслухував мене, був доброю людиною. Мені вдалося вкінці пояснити йому, чому я розбив колодку. Всеж таки мене арештували, бо коли я розбив колодку, то допустився проступку проти власности военного парку. Тепер я сиджу на тапчані в скептичнім настрою і мене радує лише думка про те, що слідчий арешт суд мені зарахує та що все таки моє назвище появиться в ґазетах у відділі: **„З судової салі".**

——o——

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

МІННЕАПОЛІС, МІНН.

Большевицька комедія.

Пару день тому я приїхав до Міннеаполіс до свого краяна, що вже довший час ми не бачилися. Ми пішли вдвох оглядати місто. На вулиці підходить до нас якийсь чоловік, витається й питається, куди ми йдемо. Ми відповідаємо, що йдемо до міста. Він виймає з кишені якісь летючки й дає нам. Читаю: „Міннеаполіс і околиця. Старанням т-ва ім. І. Франка, від. Союзу У. Р. О., відбудеться кілька народних і цікавих лекцій, в неділю, дня 16-го березня 1930. о годині 2-ій пополудни, в Українськім Домі Просвіти, 700 Jackson and Summer St., N. E. Тема: Культурне будівництво Рад. України та положення Західньої України. — Лектор тов. М. Тарновський з Ню Йорку”. Прочитавши це, каже до мене краян: — варта піти послухати, та біда в тім, що я маю йти до праці в неділю. Але ти можеш піти, тоді й мені розкажеш.

Прийшла неділя. Приходжу на означене місце й на означений час. Розглядаюсь, бо не маю ніякого знайомого. Підходжу до якогось чоловіка середного росту, з сивястим волоссям і питаюся, чи це галя. Він відповідає, що католицька. Питаюсь далі: хто тут устроює лекції.

Відповідає: — большевики. Я питаюсь його ще, чи дійсно католики винайняли галю для большевиків, на що він відповів, що так. Подумав я собі, що одно від другого далеко не втікло: один чорний інтернаціонал, а другий червоний.

Дивлюся на годинник: 2.30. Люди зачинають сходитися. Я розпитую свого сусіда далі: чи робиться в тій гали яка народня робота. На це він відповів, що часом уряджуються представлення. Ранійше робилися тут танці, але американська молодіж приходила до галі пяною й часто билася. Тому заряд міста нам замкнув галю й тепер не вільно більше танців в ній уряджувати. Я йому відповів, що танці не належать до народньої праці, а він мені на те зауважив, що в нас нема кому робити, бо розділилась громада на дві партії. Дивлюся на годинник: 3.15. Аж тут приїхав той лектор тов. М. Тарновський. Висів з авта. Його обступили товариші, як мухи мід, і попровадили до салі. Один з них вихопив валізу з його рук і біжить за ним мов цуцик. Увесь „пролетаріят”, котрий стояв до цієї пори на дворі, валить до галі, займає місця й я грішний межи ними. Дивлюсь на годинник: уже 3.30. Лектор і большевицька старшина за куртиною щось змовляються. Люде нетерпеливі й питають один другого, коли зачнеться. „Казали, що в 2-ій, а тут вже 4-та доходить, й ще не зачинається”.

Аж тут виходить якийсь чоловік і каже:

— Товариші й товаришки, робітники й робітниці. Віче малось зачати о 2-ій годині, але „трен” спізнився а тов. Тарновський приїхав з Мілвокі й просто з діпа приїхав на галю. Ми вже чули нераз як говорив тов. Дмитришин, тов. Князевич і другі, а тепер будемо мати добру нагоду почути, що буде говорити тов. Тарновський. Він буде говорити про теперішнє безробіття й як йому зарадити і про радянську Україну.

Тут встає якийсь чоловік з публики й каже:

В справі формальній. Чи тов. Тарновський був на радянській Україні?

Старшина большевицька відповідає:

— Ні, не був.

Тоді той чоловік з публики звертається до людей і каже:

— Шановні зібрані, що може говорити нам той бесідник про радянську Україну, який її й на очи не бачив.

Тоді той старшина кричить:

— Сідайте! Гайя! Сідайте, гайя! Будете чути, що буде говорити.

Сів той чоловік.

Старшина большевицький (мабуть предсідатель) говорить далі, що коли Тарновський скінчить, кождий хай собі запише, що хоче запитати, бо по вічу буде дискусія. Якийсь „пролетаріят” виносить склянку води й ставить на стіл, а тимчасом кінчить той старшина своє вступне слово. Виходить лектор тов. Тарновський. Жмут паперів кладе на стіл, а той, що мав вступне слово, приносить йому крісло. Товариш лектор починає говорити:

Товариші й товаришки, робітники й робітниці. Сьогодня я буду говорити в першій мірі про орґанізацію; що значить орґанізація й як нам треба орґанізуватися, а не те, що є на програмі, бо то мабуть помилка редакції. Буду говорити також про радянську Україну.

Зачинає говорити про орґанізацію і каже, що Індіяне також були зорґанізовані, бо як ішов Індіянин а на нього напав звір, то він починав кричати, щоби другі прийшли йому на поміч і звіра відігнали. У них була орґанізація. Навіть наші діди й прадіди були в орґанізації, бо вони жили під царем чи королем у державі, а держава то орґанізація. Далі говорив про Колюмба, про панів, міщан, селян, про Маркса, Леніна і про робітників.

Але тут знову встає якийсь чоловік і питає:

— Чи ви, товаришу, говорите про українського робітника, чи за робітників цілого світа?

Тарновський відповідає:

— За робітників всього світа.

Тоді той чоловік обертається до публики і каже:

— Люде, ми вже чули нераз такі байки і маємо ще дальше слухати тих небилиць!

Нараз на гали стало як в кітлі, товариші кричать: „За двері з ним! най забирається!” Предсідатель кричить: „товариші, заспокійтеся, дайте докінчити віча!”— але крик предсідателя не богато помагає. На гали стало мов на ярмарку: сварня, крик, націоналісти з большевиками готуються до штурму, а треті спішать розборонювати. Дивляться товариші, що не жарт, котрийсь з комісарів скочив до телефону просити в поліції ратунку. Та заки поліція прийшла, притихомирились. Одні повиходили, другі остались дальше слухати лектора.

Тоді зачинає говорити предсідатель:

— Видите, товариші, православні прийшли віче розбивати. Ще заки віче мало зачатися, то православні прийшли до мене й кажуть, що перед вічем маєте оголосити, що нині вечером у нас концерт, а на другу неділю представлення. От маю картку від них, — показує, — а як не оголосите перед вічем, то розібємо вам ваше віче. От, що хотіли то й зробили.

На розказ комісаря являється поліція, але вже все успокоєне.

Тов. Тарновський починає дальше продовжувати свою лекцію, але ніяк йому бесіда не йде. Він повторює одно й те саме по два-три рази. Пик, мик, оглядається, мовби хто йому за плечима стояв. Говорить про радянську Україну, хоче вихвалювати, а публика сміється. Рад-не-рад, мусить кінчити. По закінченню дають йому ріжні запитання про радянську Україну. Одним він відповідає з боязню, а другим відповідає, що він не приготований до такого питання. А де кому каже: Запамятайте собі. Я вам взавтра відповім на ваше питання, бо я буду мати ще лекції через два дні: понеділок і вівторок вечером.

Далі предсідатель зарядив збірку для тов. Тарновського на подорож. З численної публики зібрано було лише $12.03. Таж я маю жінку й діти, як же я дістанусь до дому, я ще ніде не мав такого віча бурливого, як в Міннеаполісі!

Я прийшов до свого краяна й говорю йому про те віче. Розказав краянови, а тепер ділюся з читачами „Свободи” про большевицьку комедію. Коли дістану тут працю, то напишу ще деколи.

Д. Погович.

NEW YORK, N. Y.

I. New American Ukrainian Club.

About a year ago a New American Ukrainian Club has been organized in New York City, chiefly through the efforts of Miss Nellie Malinowsky and Miss Joe Jarema.

The purpose of said organization to further and foster all cultural interests of its members, to promote social intercourse among its members, and last but not least, to manage and control a scholarship fund for the benefit of needy Americans of Ukrainian extraction seeking a university education.

Any man or woman of Ukrainian extraction is eligible to membership.

The dues are: five dollars for initiation fee and three dollars yearly dues.

So far the organization has 38 members, many of them from Jersey City, Yonkers, Newark and Brooklyn.

March 15th all the members met to choose the proper name for the organization and "Young Ukraine" was selected.

Dr. N. Pelecowich.

II. "Young Ukraine."

It seems that only yesterday such expression as "We must have a handle" or "It's about time we select a name for our club" or "We can't go on like this any longer were on the lips of all of our members, but today such sayings and expressions are no longer in vogue; in fact, should be completely forgotten, for at our last meeting the club adopted the name "Young Ukraine."

At the outset, we will admit that this name may sound meaningless to many who are unfamiliar with the origin and purposes of our club, yet to us, there is embodied in it the thought that a great movement has been started, one which in due time we hope will gain us national prominence.

To be sure there is really nothing remarkable in the name itself unless it be its simplicity. Moreover, it is not a common appellation, and yet, it is truly descriptive.

However, whether the name is a likeable one or not and whether it suits each individual's fancy or not is beside the point. The thing that counts is the backing behind the name.

It is, therefore, up to the members to strive to make the name "Young Ukraine" signify something more than just a group of Americans of Ukrainian parentage. In short, let us make the club "Yong Ukraine" perpetual.

William Selnick.

Липкі пальці. — Не можу ніколи їсти меду на сніданок.

— А то чому?

— Бо потім цілий день маю липкі пальці.

—o—

Важне. Стара пані: Чим маю живити золоті рибки?

Склепар: Яйцями мурашок.

Пані: На мягко чи на твердо зварениими?

ЗІ СПОРТУ.

American Ukrainian Sitizen Club organizes a successful basebal team for boys.

The Ukrainian American Citizen Club of Allentown, Pa., started a baseball team for their boys in Allentown. That was a good move on the part of the club members, and surely does get the boys together.

It would be nice for other Ukrainian Clubs, Lodges, and Societies to start something similar to that of the Ukrainian Club of Allentown to show the American born people that the Ukrainian people could do the same as they can.

The Ukrainian C. C. will open its season on April 27, with the Allentown "Jednota", a neighboring team of the Ukrainians on the River Front Park in Allentown, at 2.15 P. M. daylight saving time.

Wishing to hear other Ukrainian "Atletic" developments throughout the country,

Yours in Sports,

Walter Pypiuk,

159 Tilghman St., Allentown, Pa.

Лікар (обстукує хорого й каже): Прошу сказати три рази трицять три.

Хорий: Девятьдесять девять.

—o—

Батько (до сина): Чому не робиш шкільної задачі?

Син: Я постановив собі вже взагалі не робити задач. Ми ученики мусимо працювати, а вчителеві ще платять за те.

ВІДОЗВА

до односельчан села Вижлів.

Ми, односельчане села Вижлів, повіт Сколе в Галичині, отримали листа, щоби зібрати жертву поміж собою й нам знайомими земляками. Ми скликали збори й вибрали Комітет зпоміж себе, щоби прийти з допомогою свойому рідному селу, котре завжди жило українським духом довгі роки ще перед світовою війною. Там розвивалася читальня Просвіти, огнева сторожа, як рівнож і „Січ".

У 1914 р. наше село зістало спалене до тла і людей австрійська влада вивезла до Каринтії і так довго там тримали, поки не вигнали Москалів з Галичини. З часом повороту наших сельчан вони не знайшли нічого цілого. Одинока церква зістала, котра була далеко від будинків господарських і сумно гляділа, дивлячися, де були дві школи, що в одній учив учитель, а в другій читальня й де розвивалася громадська торговля. Де був свій склеп, де цвило українське життя, не зісталося нічого. Тільки земля покрилася всякими хабазами, де стояли школи, склеп, читальня Просвіти і господарські будинки, а люде ходили й гірко оплакували своє страчене і зруйноване майно й гляділи одні на других з жалем. Та по якомусь часі відбудували село й знов хочуть жити тим життям, котрим перед війною жили. Тепер вони прислали до нас таку відозву й просять помочи:

Дорогі Браття Емігранти!

Підписані члени Ради Шкільної місцевої враз з Зверхністю Громадською у Вижлові удаємося до Вас з просьбою о поміч на докінчення будинку шкільного в тутешній громаді, мотивуючи свою просьбу слідуючо:

Як Вам Дорогі Браття відомо в році 1914 спалене зістало ціле наше село зі зглядів стратегічних, тоді згоріла також і наша школа, через що від 1914 аж до 1922 не відбувалася у нас жадна наука для молодежі шкільної, з причини браку будинку шкільного.

Від року 1922 учено діти в будинку котрий побудовано на тім місци де мав Лайбіш склеп, але така маленька там була саля, що діти попросту душилися в ній, бо мала 4 метри ширини і стількиж довжини.

Длятого два роки взад задумала наша громада побудувати школу; від властей польських не можна було нічого виєднати. Виділ повітовий признав нам ту ціль 500 золотих безворотно а 1000 зол. позички на 4 роки. Оставала надія на збірку, котру Вп. наші емігранти в Филаделфії зібрали і в банку тую ульокували, але з банку не могли тоті гроші видобути, бо книжечка банкова находилася у Семка Лізорки, а він десь подівся і не давав про себе жадної відомости. Ледви по довгих клопотах гроші вибрав В. Мущинка і ще в лютім 1928 р. нам їх почтою до Лавочного відослав, але урядник почти задержав їх для себе, задержуючи рівночасно всяку кореспонденцію з Америки до нас а навіть до Америки.

Петра Шетелинця зачали підозрівати а з ним і других о загарбнє грошей, длятого він був змушений заскаржити Василя Мущинку за затримання тих грошей. В. Мущинка написав до адвоката, що він гроші відослав на адресу П. Шетелинця і М. Мущинки і що має підписаний ними рецепіс з Лавочного. Як то адвокат переказав зі Сколього до Вижлова, то знов всякий був би присягав, що гроші у Вижлові у адресатів. Тоді П. Шетелинець взяв від адвоката лист Василя Мущинки, заніс його на почту в Лавочнім і аж тоді почтмайстер зачав ніби в касі шукати і гроші знайшов, і так по 8-ох місяцях ми ледви ті гроші в квоті 450 доларів дістали. Тими грішми і грішми за проданий ліс шкільний ми повилачували довги, котрі пороблено на будову школи, почтмайстер за дефравдацію шось около 60 тисяч золотих сидить в Станиславові, бо в місяць по тій нашій з ним пригоді його арештували.

Школу вибудовано величаву, покрито бляхою, 2 салі шкільні комплетно готові і в них вже відбувається наука, але ще не готове помешкання для учителя, складаючеся з двох покоїв, кухні, спіжарки і сіней. І канцелярія шкільна ще не готова і учитель мешкає в старім будинку, бо не стало нам грошей, а радібісьмо, щоб опорожнити той старий будинок, бо хочемо там заложити читальню Просвіти і Кооперативу.

Отже з причин повисших удаємося до Вас, Дорогі Браття, з просьбою, поможіть нам своєю лептою в тім культурнім ділі, бо з села трудно потягнути. Ви не годні уявити собі, яке ми лихоліттє перебули в кровавих роках від 1914 до 1920, а потім самоволя і знущання всяких панів, підпанків і т. и. в виді ріжних властей і чоловік „панствовей". Вже чоловік не знав, що робити.

Длятого маємо надію, що Ви, Дорогі Браття, не залишите прийти нам з помічу і вробите збірку межи собою, і представите річ знайомим Вам землякам, котрі також до побисшої нашої просьби не віднесуться байдужо, за що всім Вам згори уклінно і сердечно дякуємо.

Зібрану готівку посилайте на руки того, кого уважаєте за ретельного.

Остаємо з поважанням

Іван Лупацій (син Яцка), предс. Ради Шкільн. місцевої;
Іван Дьорко, нач. гром.

Заряд школи просить ласкаво причинитись.

Ми сподіємося, що щирі українські серця відчують ту горячу просьбу і прийдуть з помічу бідним, нещасним камінярам.

За Комітет згаданого села в Америці:

Іван Чепа, предсідатель;
Теодор Палько, секр.
Іван Лупацій, касієр.

Я, Іван Чепа, предсідатель згаданого Комітету, відзиваюсь до Вас, шановні делегати з минулої конвенції У. Н. Союза, котра відбулася в Ньюарк, Н. Дж., на котрій і я був присутний, яко член контрольної комісії. Відзиваюсь до Вас і прошу: прийдіть хочби з наименшою помічу для того села. Хто буде посилати з котрої місцевости, посилайте на мою адресу:

John Chepa,
P. O. Box 473, Centralia, Pa.
І. Чепа.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ГЕМТРЕМК, МІШ.

На боєвий фонд.

Колектори гуртка ч. 4, Орг. Деф. Від. Укр. в Гемтремк, Міш., не дармують. На забаві в гр. Миколи Машталера з нагоди його імени колектор Андрій Патра зібрав жертви по 1 дол.: А. Патра, І. Заблоцький, А. Машталяр, В. Накальський, Й. Морозовський, П. Савчук. Передплата на „Сурму": Н. Машталер, Д. Гах, П. Войтович, М. Сосновський, Д. Васько, А. Холєвка, О. Сігда, І. Гришко. Разом $14.00.

Колектор І. К. Лобур зібрав передплату на „Сурму" по 1 дол.: М. Стельмах, С. Ґава, П. Лобур, Ю. Хомяк, В. Буч, П. Савчук, П. Галишин, П. Бусель, І. Стефанюк, Т. Тригук, Я. Лобур, І. К. Лобур; жертви на 6. ф. зложили по 1 дол.: І. Стельмах, М. Стельмах; разом 14 дол.

Колектор Лев Білик зібрав передплату: Н. Стахів 1 дол., В. Глухий 1 дол.; О. Гарасимик передплата і жертва 2 дол.; з продажі „Сурми" 8 дол.; разом 12 дол.

Колектор Д. Рубаха зібрав: Н. Н. 5 дол. на боєвий фонд; на „Сурму" по 1 дол.: Д. Рубаха, А. Красіцький, І. Старух, М. Богач, І. Заблоцький, Д. Дирбавка, В. Ничай, Д. Войтишин, Д. Васько, І. Рунька, Н. Триш, П. Стельмах, Н. Тимків, О. Курочка, М. Головчак, С. Карпович; разом 22 дол.

На забаві у Льва Біника зібрано на боєвий фонд: Л. Білик 2 дол.; по 1 дол.: І. Курчак, П. Войтович, В. Крушельницький, І. Гуліда, Д. Войтишин, А. Патра, П. Дроздовський; разом 9 долярів.

Всього разом зібрано на боєву акцію $71.00, які вислано до краю через Обєднання.

Данило Рубаха, секр.

КЛІВЛЕНД, О.

Коляда на край.

З нагоди Різдва Христового Бр. Вас. Великого, від. 364 У. Н. Союза, як давними літами, так і тепер вислало колядників на народні цілі в краю. Заколядовано $92.00. Гроші вислано до краю через „Обєднання" і розділено як слідує: 31 дол. на У. В. О., 31 дол. на інвалідів, 30 дол. на Рідну Школу. Колядою занялися: Кравчук Стефан, Бей Іван, Ярита Николай, Баландюх Василь, Козюк Іван, Сербай Андрій і Вівчаровський Іван. Зложили слідуючі: Ф. Ольховий 5 дол.; по 2 дол.: А. Кузьменко, П. Болоний, М. Глинка, І. Кухта, І. Касіян, І. Жеруха, І. Бдзіль, І. Щепко, В. Кізима, Й. Жовківський, П. Поливчак, М. Шигда, М. Панасюк, П. Чайка, П. Головчак, І. Тарасюк; Т. Кореновський $1.50; по 1 дол.: А. Мураль, П. Пошмін, І. Козак, Й. Кулчевич, Д. Малко, Т. Величко, М. Раповик, І. Чолик, В. Мохнач, І. Сподар, Н. Пекні, І. Лев, С. Кравчук, Т. Данилович, І. Самсон, І. Роборецький, Т. Левицький, О. Годованський, І. Занько, В. Савка, Г. Кравчишин, А. Герман, Н. Піскула, Н. Кузьма, М. Кузьма, М. Біда, М. Лев, М. Сподар, В. Венс, І. Стецик, Й. Біць, М. Гронович, М. Білецький, Д. Пастернак, Г. Носаль, О. Герман, Г. Юрочко, І. Шарко, М. Бурко, Г. Прийма, М. Баюн, Г. Кузьмик Й. Небожук, С. Чорній, В. Баландюх, І. Синюта, І. Коска, А. Сербай, І. Вівчарський, І. Бей, В. Лялюк, Н. Занько; по 50 цнт.: І. Савицький, Н. Шийка, Н. Пашковський.

Іван Сподар, секр.

ДОНОРА, ПА.

Коляда на Рідний Край.

Ми, члени УНС, Іван Падрак та Василь Сенько, занялися колядою на Рідний Край. Ходили колядувати з малими хлопцями, синами щирих Українців. Хлопці ходили з охотою, а наші патріоти Українці давали коляду щедро. Також давали деякі й чужинці. Але зокрема треба подякувати тим нашим людям, котрі не приняли нас або гасили світло перед нами, говорячи, що в них уже по святах. Вони дуже добре показали своє обличчя і тепер чесні Українці знають, хто з ними, а хто ні.

Жертви зложили: сестрицтво Любов, 146 відділ УНП — 10 дол.; бр. св. о. Миколая, відділ 232 УНС — 5 дол.; бр. св. Дмитра, відділ 25 УНП — 5 дол.; слідуючі особи зложили по 1 дол.: І. Пандрак, М. Вархолик, В. Сенко, Г. Колодійчук, В. Рубіш, К. Лесняк, Т. Беднарчук, О. Сенко, Юлія Ґавушка, п-ні Сирко, п-ні Дуняк, Геретина Ятчишин, В. Ятчишин, Ю. Годзик, Ю. Цеген і Г. Головатий; М. Хома і П. Пастирчик по 75 цнт.; І. Кічан 55 цнт.; по 50 цнт.: М. Рипка, М. Більо, С. Сенко, І. Пирчак, М. Стима, І. Краснук, Р. Свірга, В. Русинко, Т. Газдайка, А. Кнап, Г. Стецура, М. Цірохман, І. Пихота, І. Ятчишин, К. Кіньо і А. Джуричко; І. Лабей 40 цнт.; М. Покабля 35 цнт.; по 25 цнт.: М. Сирко (ст.), М. Витлинський, С. Сенко, В. Калиник, С. Ющик і О. Бекер.

Гроші в сумі 47 дол. 15 центів переслано до краю через Обєднання: на Рідну Школу 27 дол. 15 центів; на інвалідів 10 дол. і на політичних вязнів 10 долярів.

І. Падра,
В. Сенько.

ГВАЙТСТОН, Н. Й.

На Рідну Школу і інвалідів.

На Рідну Школу жертвували по $1: М. Гарасимів, М. Баран, Марія Дзярська, І. Голошецький, І. Занько, І. Бринь, Й. Драган, М. Билів, М. Олексів, Р. Бойко, І. Ткач.

За календарі, які я розпродав, зібрав $5, моя збірка виносила $7, а за книжку „За океаном" від Товариства $1.

Жертви зложили члени Товариства „Просвіта", від. 129 У. Н. Союза, які завжди памятають за рідний край.

Разом вислано до Обєднання $24.

М. Дзярський.

Гість: Вейтер! Щось такого твердого, як ця курка, я ще не їв у мойому життї!

Вейтер: А певно, бо пан не їли ще воловоі печені в нашій гостинниці.

